

Danderyds kommun
Produktionsstyrelsen
Box 66
182 05 Djursholm

Tillsynsbeslut; kameraövervakning på Mörbyskolan

Datainspektionens beslut

Datainspektionen konstaterar att Danderyds kommun utfört en enligt 5 a § otillåten behandling av personuppgifter när den, för att kontrollera hur lokalvårdare har utfört sitt arbete, behandlat information som samlats in vid kameraövervakning i Mörbyskolan.

Inspektionen förutsätter att kommunen vidtar åtgärder för att se till att behandlingen av personuppgifter fortsättningsvis utförs i enlighet med personuppgiftslagen. Ärendet avslutas.

Redogörelse för tillsynsärendet

Datainspektionen har mottagit ett klagomål mot kommunen. Enligt klagomålet har kameraövervakning använts för att bedöma hur lokalvårdare som arbetar på skolan har utfört sitt arbete.

Danderyds kommun har yttrat sig.

Skäl för beslutet

Danderyds kommun har i huvudsak uppgett följande. Övervakningskameror har satts upp för att förhindra tidigare omfattande skadegörelse utomhus samt inbrott/inbrottsförsök och stölder. Kamerorna filmar dygnet runt. Under höstterminen 2008 granskades inspelat filmmaterial i samband med stöld, skadegörelse och efter att en utomstående ungdom hotat en elev med stryk.

Dessutom granskades hur två lokalvårdare utförde sitt arbete en kväll i november samma år. Skälet till att detta filmmaterial granskades var att man ansåg att den städning som utförts under de föregående tre veckorna genom

en nyttillträdd lokalvårdsentreprenör varit undermålig. Det finns härutöver en omfattande dokumentation i ord och bilder som vaktmästaren tagit med en digitalkamera kring städresultatet efter den aktuella kvällen och ett antal andra kvällar.

På fråga vilken information om kameraövervakning som lämnats har kommunen uppgett att tydlig information om att skolan är kameraövervakad lämnas på en bildskärm i anslutning till entrédörrarna.

Enligt skolans nya handlingsplan för 2009 har endast rektor rätt att granska inspelat material om rektor anser att det finns behov av granskning. Av handlingsplanen som har getts in till Datainspektionen framgår att skolan är kameraövervakad för att motverka stölder, inbrott i elevskåp, skadegörelse och mobbing.

Personuppgiftslagen ska tillämpas i det aktuella fallet, eftersom den aktuella kameran inte övervakar en plats dit allmänheten har tillträde. Filmmaterialet raderas automatiskt efter några dygn och ingår inte i en strukturerad samling som är sökbar på personuppgifter.

Datainspektionens bedömning

Datainspektionen bedömer att hanteringen av bildupptagningen från kameraövervakningen utgör en sådan behandling av personuppgifter som faller under personuppgiftslagen, samt att det är fråga om en sådan ostrukturerad behandling som avses i 5 a § personuppgiftslagen.

En behandling av personuppgifter i ostrukturerat material får enligt 5 a § andra stycket personuppgiftslagen, inte utföras om den innebär en kränkning av den registrerades personliga integritet.

För att avgöra om behandlingen av personuppgifter i det enskilda fallet är kränkande får man med beaktande av samtliga omständigheter, väga det intrång som kan ha skett i den personliga integriteten mot eventuella motstående intressen. Denna avvägning innefattar en proportionalitetsbedömning. För att kunna bedöma proportionaliteten av en viss åtgärd såsom hanteringen av information som inhämtats genom kameraövervakning behöver man ha kännedom om och väga in bland annat bakomliggande problem, behov, möjliga alternativa åtgärder och konsekvenserna för enskildas personliga integritet.

Kameraövervakning innebär i sig ett intrång i den personliga integriteten. För att sådan personuppgiftsbehandling ska anses berättigad har det exempelvis i

skolverksamhet krävts att det är fråga om en särskilt brottsutsatt plats samt att inga andra mindre integritetskränkande åtgärder står till buds.

En grundläggande integritetsskyddsprincip, som också gäller för allmän kameraövervakning, är att uppgifterna bara får behandlas för särskilt angivna ändamål. Det innebär att det normalt sett inte är tillåtet att använda det inspelade material för helt andra ändamål än de avsedda. I det aktuella fallet har kommunen inte hållit sig till ändamålen. Övervakningskameror har satts upp för brottsförebyggande ändamål. Det inspelade materialet har därefter används för ett helt annat ändamål.

På grund av missnöje med städningen har det inspelade materialet från kameraövervakningen således använts för att kontrollera hur lokalvårdare har utfört sitt arbete. Att kontrollera enskildas arbetsinsatser är normalt sett inte ett sådant berättigat ändamål som kan motivera en så ingripande åtgärd som kameraövervakning.

Förutom den nu ifrågasatta åtgärden finns det en omfattande dokumentation rörande städresultatet efter den aktuella kvällen och ett antal andra kvällar. Det framgår inte att kommunen har prövat om dessa åtgärder varit tillräckliga eller om andra mindre integritetskränkande åtgärder stått till buds.

De berörda har endast fått information på en bildskärm om att skolan är kameraövervakad. Informationen är således bristfällig.

Vid en sammantagen bedömning anser Datainspektionen att den ifrågasatta hanteringen av bildmaterial från kameraövervakningen innebär en kränkning av de registrerades personliga integritet enligt 5 a § andra stycket personuppgiftslagen.

Datainspektionen konstaterar att Danderyds kommun utfört en enligt 5 a § otillåten behandling av personuppgifter när den, för att kontrollera hur lokalvårdare har utfört sitt arbete, använt information som samlats in vid kameraövervakning i Mörbyskolan. Inspektionen förutsätter att kommunen vidtar åtgärder för att se till att behandlingen av personuppgifter fortsättningsvis utförs i enlighet med personuppgiftslagen. Ärendet avslutas.

Avslutningsvis erinrar Datainspektionen Danderyds kommun om att vi i tillsynsärendet endast har prövat tillåtligheten av kommunens åtgärd att granska bildmaterial från kameraövervakning för att kontrollera hur lokalvårdare har utfört sitt arbete. Vi har således inte i ärendet granskat om kameraövervakningen på Mörbyskolan i övrigt är förenlig med bestämmelserna i personuppgiftslagen. Upplysningsvis har Datainspektionen tagit fram en checklista för

kameraövervakning inomhus i skolor som bifogas. Denna är tänkt att ge vägledning för skolor att utforma sin kameraövervakning på ett lagligt sätt. Härifrån framgår bland annat vikten av att innan kameraövervakning införs, göra en noggrann inventering och analys av problembilden. Inom ramen för vår tillsynsverksamhet kan vi framöver komma att granska kameraövervakningen i övrigt på Mörbyskolan.

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga beslutet skall ni skriva till Datainspektionen. Ange i skriften vilket beslut som överklagas och den ändring som ni begär. Överklagandet skall ha kommit in till Datainspektionen senast tre veckor från den dag beslutet meddelades för att kunna prövas. Datainspektionen sänder överklagandet vidare till Länsrätten i Stockholms län för prövning om inspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Göran Gräslund i närvaro av chefsjuristen Hans-Olof Lindblom, teamledaren Britt-Mari Wester och juristerna Ulrika Harnesk och Katarina Högquist, föredragande

Göran Gräslund

Katarina Högquist